

KÖNYVISMERTETÉSEK, ÚJDONSÁGOK

Könyvajánló

ADHD FOUNDATION – DEKKO COMICS (MAGYAR VÁLTOZAT:
DR. MADARASSY-SZŰCS ANNA – DR. TÁRNOK ZSANETT –
TÁSKAI GERGELY)

Az esernyőcsapat kalandjai

Geobook Hungary Kiadó, Budapest, 2021.

DOI: [10.52092/gvosze.2022.2-3.7](https://doi.org/10.52092/gvosze.2022.2-3.7)

„Szíves, tarka a világ, engedd könnyen hatni rád! Fogadd el és élvezd ki, így már könnyebb létezni! Csodálkozz rá mindenre, ha csupán egy szín lenne, nem virulna jó kedved nem nőne a vágy benned!” (Aranyosi, 2021)

Aranyosi Ervin sorai mottója lehetne annak az angol, az ADHD Foundation és Dekko Comics gondozásában készített, a Vadaskert szakmai gondviselésében magyar nyelven is interpretált képregénynek, amelyről bemutatóm szól.

A kiadvány öt iskolás gyermekszereplő élethelyzetén keresztül hozza közel az olvasóhoz a neurodiverzitás jelenségét, s annak a mindennapokra gyakorolt hatásait. Olyan hétköznapi jeleneteken keresztül tárja fel a téma részleteit, amelyek segítik a fiatalokat a belehelyezkedésben: azaz ösztönöz önmaguk, vagy éppen társuk fel- vagy megismerésére és megértésére, így nyújtva megoldást a kortárs környezetben megjelenő egyes helyzetekkel való azonosulásra, vagy azok kezelésére.

Az egymástól külső karakterjegyeik alapján is jól elkülöníthető szereplők egyenként az ADHD, a tanulási zavarok, a diszpraxia, az autizmus, illetve a Tourette-szindróma mentén megalkotott figurák, akiket az egyes szimptomákkal összefüggésben ábrázolnak a történetek során. Ehhez kapcsolódva – több más mellett az egyik – kiemelten fontos tudásformáló implikaturája a műnek, hogy a gyermekolvasók a képregényben – korosztályuknak megfelelő kontextusba ágyazva, talán életükben először – találkoznak az előbbiekben felsorolt kifejezésekkel. Megismerhetik azok magyarázatát, így segítve a számukra sokszor zavarba ejtő, kényelmetlen, sok esetben szélsőséges érzelmeket és indulatokat kiváltó szituációk kódolását, amelyek számos esetben csupán az ismeretek hiányából fakadóan nem oldhatók meg.

A történetek jelentős része foglalkozik az idegrendszeri eltérések azon megnyilvánulásaival, amelyek a nem inkluzív iskolai környezetben teljesítményzavart, tanulási kudarcokat okoznak. Továbbá jelentős részt szentel a képregény a kortársak bántalmazó, kirekesztő viselkedésének, illetve a pedagógusok hibás attitűdjének (azok explicit megjelenésének) szemléletes bemutatására is. Mind a konfliktushelyzetek, mind pedig a tanulási nehézségek konkrét és adekvát kezelésére megoldást nyújtanak a szereplők tevékenységeik, reakcióik által. Ennek kapcsán megjelennek a képregényben a sorstárs- és kortárssegítés bizonyos elemei, az önérdekérvényesítés, továbbá a szükségletek megfelelő megfogalmazását érintő módszeres, illetve a személyre szabott tanulásmódszertani technikák kérdéskörei is.

A szereplők másságát, egyediségét nem a fogyatékoság nézőpontjából közelíti a szerző (ezzel is gyengítve a deficitszemlélet jelenségét). A szereplők idegrendszeri sajátosságuk révén megjelenő képességeit, szokásait, valamint egyedi viselkedésmintázatát szupererőként aposztrofálja. Ez utóbbi koncepcióval is formálva és erősítve azt a – gyógypedagógiai – szemléletet, mely szerint a nehézségek megoldásához az erősségekre való támaszkodáson keresztül vezet az út. Jelenti ez egyúttal azt is, hogy az egyediség egyéniségként, a másság pedig különlegességként is artikulálható.

Ami a külsínt illeti, kellően szükségletorientált, azaz letisztult – kellő mértékben ingerdús – vizuális és grafikus megjelenésével, érthető, egyszerű, továbbá a korosztályra szabott fogalmazásmódjával az érintett csoportok igényeihez maximálisan igazodik. (Megjegyzés: a gyermekek számára – az önkifejezésre és kreativitás fejlődésére jótékony hatással bíró – saját képregény készítésére is ösztönző hatással lehet.)

ÖSSZEFOGLALÁS

Alaposan átgondolt, mai (gyermek)nyelven, mai formában, mai fontos jelenségre reagáló tudás- és szemléletformáló kiadvány, melynek horgonypontjában a neurodiverzitás, mint a sokszínűség zászlajába csomagolt, abszolút pozitív fogalom áll. Ildomos volna a zárszóban behatárolni azok körét, akiknek ezt a kiadványt ajánlom, de ez nem könnyű feladat, mivel számos aspektusból többféle olvasóval is szerencsés volna megismertetni. A személy szerint érintett gyermekek és azok kortársai, a valamely „partról” érintett szülők, s gondviselők, a gyermekekkel foglalkozó segítő szakemberek és tanáraik a legszűkebb köre azoknak, akik a képregényben rejlő tartalmat a mindennapokban „apró pénzre tudnák váltani”. Gondolom emellett azt is, hogy ennél tágabb körben is ajánlott, s hasznos lenne ezt a művet megosztani, mivel egyértelmű céljaként detektálható, hogy az érintett csoportokkal kapcsolatban a társadalmi felfogást is formálja, alakítsa.

FELHASZNÁLT FORRÁSOK

- Aranyosi E. (2021). *Szemed tükrében*. Szerzői kiadás, Budapest.
- Madarassy-Szűcs A., Tárnok Zs. & Táskai G. (2021). *Az esernyőcsapat kalandjai*. Geobook Hungary Kiadó. Budapest

Kapitány Ervin Pál